

**TELEKOMÜNİKASYON
SEKTÖRÜNDE DÜZENLEMELERE
YÖNELİK GELİŞMELER BÜLTENİ**

**Sektörel Araştırma ve Stratejiler
Dairesi Başkanlığı**

Ekim 2010
SAYI-34

İNGİLTERE

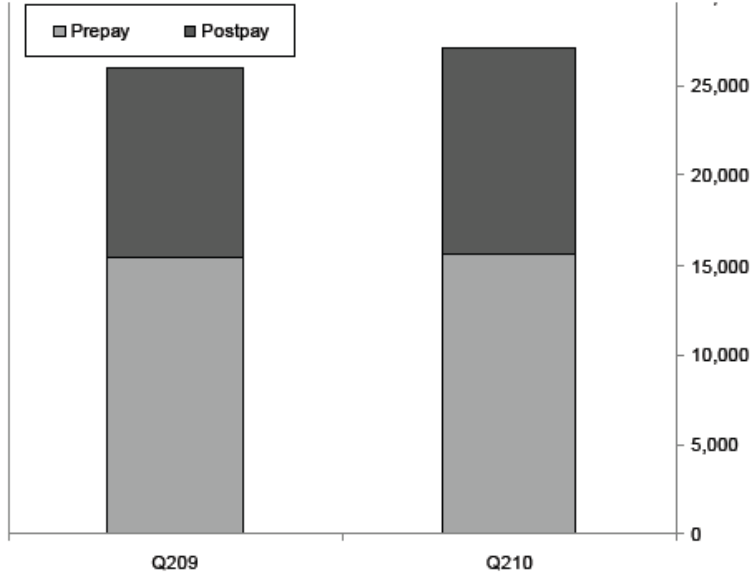
“Everything Everywhere” Ortak Girişimi Başarılı Olabilecek mi?

İngiltere’de faaliyet gösteren France Telecom’un sahibi olduğu Orange ile Deutsche Telekom’un sahibi olduğu T-Mobile’ın birleşmesi ile oluşan yeni yapı “Everything Everywhere” 2010 yılı ikinci çeyrek sonuçlarına göre mobil kullanıcıların %42’sine sahip olmuştur. Birleşme ile birlikte her iki şirketin ve kullanıcıların lehine gelişmelerin yaşanması beklenirken bazı uzmanlar yeni operatörün odaklanma sorunu yaşayabileceği yönünde kaygılarını dile getirmektedir.

Kuruluş aşamasından bu yana başarılı bir şekilde ilerleyen “Everything Everywhere” ilgili otoritelerin onayını alarak planlanandan daha erken bir tarihte hizmet sunmaya başlamış ve güçlü bir abone portföyüne sahip olmuştur. Birleşme öncesinde Orange ve T-Mobile altyapı paylaşım anlaşmaları sayesinde sıkı ilişkiler içerisinde çalıştığından birleşme kaçınılmaz olmuş ve sorunsuz bir şekilde gerçekleşmiştir. “Everything Everywhere” ortak girişiminin mobil hizmet gelirleri 1,56 milyar Sterlin’e yükselmiş, EBITDA 309 milyon Sterlin olarak gerçekleşmiştir. Ancak gelir rakamları 2009 yılında yürürlüğe giren sonlandırma tavan fiyatlarından olumsuz yönde etkilenmiş, konsolide gelirler önceki yıla kıyasla %4,8 oranında azalmıştır. Şirket, 2010-2014 yılları arasında çift basamaklı büyüme oranları hedeflemektedir. 2009 yılı ikinci çeyrek verilerine kıyasla konsolide rakamlara göre faturalı abone sayısında %8,6’lık bir artış yaşanmasına rağmen, İngiltere’deki %130 seviyelerindeki mobil penetrasyon oranları göz önünde bulundurulduğunda abone sayısındaki artışın sınırlı seviyelerde olması beklenmektedir. BMI uzmanlarına göre, “Everything Everywhere”in gelir artışını tetikleyecek yeni ürün ve hizmet sınıfları üzerine yoğunlaşması gerekmektedir. Mevcut iki markadan Orange’ın Premium aboneleri hedeflemesi, T-Mobile’ın ise kaliteli hizmet arayışında olan abonelere odaklanması gerektiği düşünülmektedir. “Everything Everywhere” marka adı

yerine İngiltere'deki abonelerin daha aşına oldukları ve kendi başlarına güçlü birer marka olan Orange ve T-Mobile marka isimlerinin sürdürülmesi ve marka stratejisinin bir yıl içerisinde gözden geçirilmesi gerektiği düşünülmektedir. Diğer gelişmiş mobil pazarlarda olduğu gibi ortak girişimin stratejilerinin ses ve mesajlaşma hizmetlerinin ötesine taşınması gerektiği düşünülmektedir. "Everything Everywhere" ortak girişimi "Everything" kapsamında abonelerine mobil uygulamalar, bulut hizmetler, mobil reklamcılık, e-sağlık, e-işlem ve makineden makineye ürün ve hizmetler sunmayı planlamaktadır. Bu yeni hizmetlerin mevcut mobil, sabit genişbant ve Wi-Fi hizmetlerinin yanında sunulması düşünülmektedir. Uzmanlar "Everything Everywhere"ın yeni plan ve stratejilerini olumlu karşılamakla birlikte, tüm abonelere hitap etmenin oldukça güç olacağına dikkat çekmektedir.

Ön Ödemeli ve Faturalı Abone Dağılımı

Kaynak: Everything Everywhere

Yeni operatör, ülkedeki en büyük şebekeye sahip olacak ve böylece abonelerine hizmetleri hızlı ve etkin bir şekilde ulaştırma imkânına sahip olacaktır. Ayrıca ölçek ekonomisinin getirilerinden yararlanacak ve yeni şebeke ve hizmetlere yatırım yapma potansiyeli yüksek olacaktır. Bununla birlikte mobil pazar çok hızlı geliştiğinden hedeflerine ulaşabilmesi için “Everything Everywhere”ın yeni nesil teknolojiler ve yeni trendlerin sıkı takipçisi olması büyük önem taşımaktadır. Uzmanlar; “Everything Everywhere”ın pazardaki konumunu sürdürebilmesi için geniş finansal altyapı ve deneyime sahip olan ve pazarda ikinci ve üçüncü sırada yer alan O2 ve Vodafone ile sıkı bir şekilde rekabet etmesi gerektiğini düşünmektedir.

Toptan Yerel Erişim Pazarı

İngiltere düzenleyici kurumu Ofcom, toptan yerel erişim pazarına (Pazar 4/2007) ilişkin gözden geçirme sürecini tamamlayarak, ilgili pazara ilişkin önerilerini Mart 2010’da açıklamıştır.

EPG olarak belirlenen BT’ye getirilen düzenleyici yükümlülükler şu şekilde sıralanmaktadır:

- Alt yerel ağın paylaşımına açılması da dâhil olmak üzere yerel ağın paylaşımına açılması (YAPA),
- Sanal Ayrıştırılmış Yerel Erişim (VULA); Ofcom tarafından BT’nin YNE şebekesi ve fiziksel ayrıştırmanın etkileri için tasarladığı yeni bir düzenleyici çözüm,
- Fiziksel altyapı erişimi (PIA); alternatif şebeke operatörlerinin BT’nin kanal ve borularını kullanarak fiber döşemesine izin verilmesi.

Ofcom Sanal Ayrıştırılmış Yerel Erişim (VULA)’nın BT’nin jenerik Ethernet erişim (GEA) ürünü kullanılarak YNE rekabetinde en etkili çözümü olacağını ileri sürmektedir. BT’nin mevcut planlarına göre 2015 yılında İngiltere’deki hanelerin %66’sının YNE şebekeleri tarafından kapsanması hedeflenmektedir. Söz konusu hanelerin %75’ine FTTC, %25’ine

ise FTTP teknolojisi ile hizmet sunulması planlanmaktadır. Ofcom; FTTC ve FTTP kurulumunda VULA'nın teknoloji nötr bir çözüm olacağını ifade etmektedir.

Avrupa Komisyonu'nun ulusal düzenleyici kurumlara fiber ayrıştırmasını prensipte önermesine rağmen, Ofcom mevcut durumda BT'nin şebekesi üzerinde fiber ayrıştırması çözümünün pratik ve maliyet açısından uygun olmayacağını değerlendirmektedir. Bununla birlikte Ofcom durumu sıkı bir şekilde izleyeceğini ve gerektiğinde durumu yeniden değerlendireceğini bildirmiştir.

A. Sabit Toptan Satış

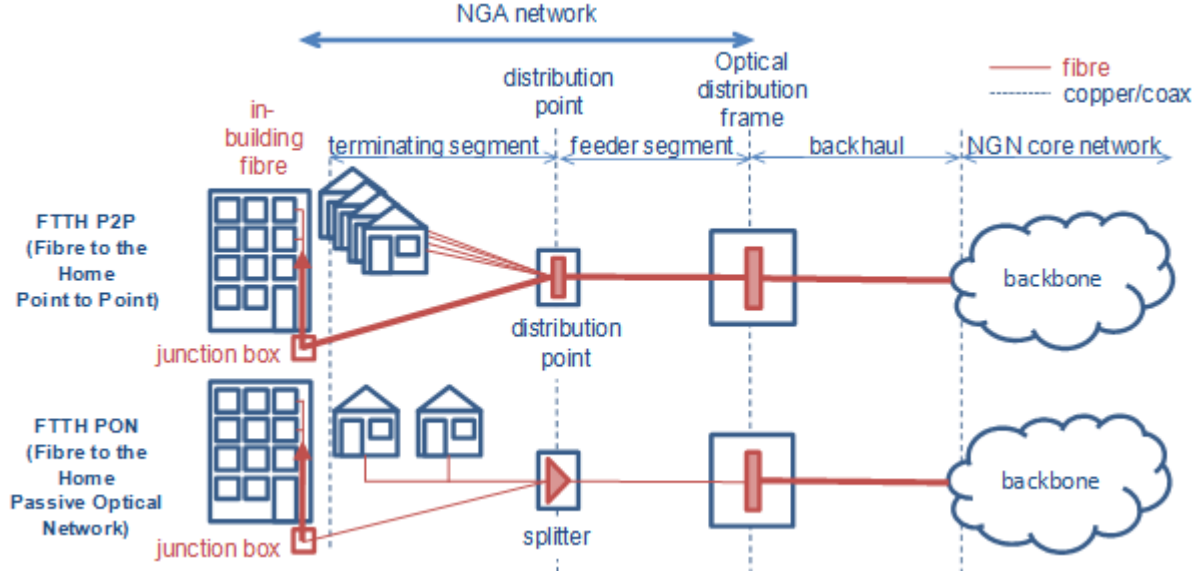
1. ARCEP kanallara erişim için fiyatlandırma yöntemini bildirdi

Fransa düzenleyici kurumu ARCEP, Fransa Telekom'un kanallarına erişim için fiyatlandırma yöntemi konusundaki önerisini Avrupa Komisyonu'na bildirmiştir.

Kamuoyu görüşü alınma süreci hem milli seviyede hem de AB seviyesinde paralel olarak 9 Kasım 2010'a kadar yürütülmektedir. Temmuz 2008'deki toptan sabit şebeke erişim pazarındaki (4/2007 pazarı) analizden sonra ARCEP, Fransa Telekom'a maliyet bazlı olarak kanallara erişim sağlama yükümlülüğü getirmiştir. FT'nin 400.000 km uzunluğunda kanalı bulunmaktadır.

ARCEP'e göre, kanal erişim ücretleri hacim bazında olmalıdır. Şebeke hattı ve omurga hattı için tarifeler farklılaştırılacaktır. Çünkü talep işletmecinin noktadan noktaya FTTH ile bir noktadan çok noktaya FTTH arasındaki teknolojik tercihi göre değişecektir.

Şekil 1 – FTTH erişim şebekesi

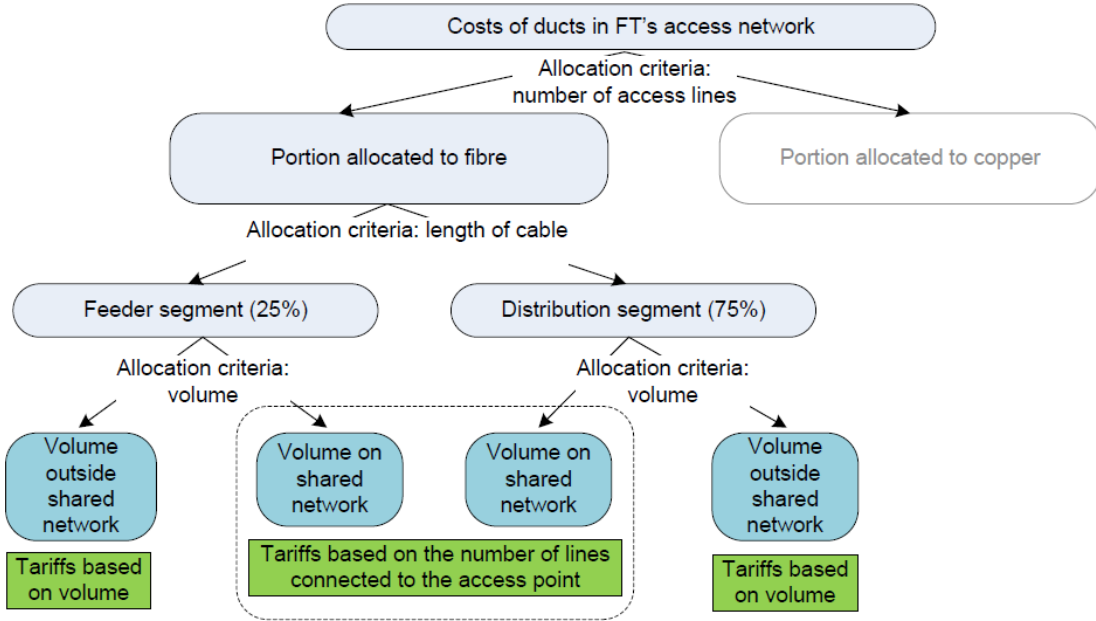
Kaynak: Cullen International

Erişim şebekesi kısmında noktadan noktaya FTTH şebekeleri her sonlandırma noktası kendine ayrılmış fiberi kullanacağı için tek noktadan çok noktaya FTTH şebekelerine göre daha fazla kanal boşluğuna ihtiyaç duymaktadır. Eğer tek noktadan çok noktaya FTTH şebekesi döşenmişse, aynı fiber birçok son kullanıcı tarafından paylaşılacaktır. Son kullanıcının binasına yakın bir yere yerleştirilen optik bir ayırıcı her binaya ayrı bir fiber gidecek şekilde bölmektedir. Şebekenin sonlandırma kısmında kullanılan boşluk her iki teknoloji için de benzerdir. Sonuç olarak her iki teknoloji için de aynı tarifeyi uygulamak, noktadan noktaya şebekeler için dezavantaj oluşturmaktadır. Fakat ARCEP'e göre, hacimsel yaklaşım erişim şebekesinin büyük bir kısmı bir işletmeci tarafından kurulmuş olan seyrek nüfuslu yerlerde gerekli değildir. Bu paylaşımlı erişim şebekesinde, erişim noktası daha yüksek bir seviyeye yerleştirilmelidir.

Bu senaryoya göre, sadece bir işletmeci fiber erişim şebekesinin büyük bir kısmını kurduğu için fiyatlandırma yönteminin kanal hacmi için talebi sınırlandırmasına ihtiyaç

duyulmamaktadır. Bunun yerine kanal erişim fiyatlarının ülke boyunca fiberi yaygınlaştırmayı kolaylaştırması gerekmektedir. Bu yüzden ARCEP, hane erişim noktasının büyüklüğüne göre (bir noktaya bağlanabilecek potansiyel hane sayısı gibi) fiyat belirlemeyi tercih etmektedir.

Şekil 2 – Erişim ve sonlandırma bölümleri arasındaki ücretlendirme farkı

Kaynak: ARCEP

B. Mobil toptan satış

1. Komisyon, ARCEP'in mobil çağrı sonlandırma pazarındaki üçüncü tur analizini değerlendirdi

Komisyon, ARCEP'in 1 Ocak 2013'te saf LRIC bazlı MTR uygulama önerisini olumlu karşılamıştır fakat 2012 sonuna kadar muhtemelen Bouygues Telekom lehine olacak asimetrik MTR kararını desteklememiştir. Komisyon, ARCEP'e bütün mobil işletmeciler için 1 Temmuz 2011'den itibaren simetrik MTR belirlemesini önermiştir.

C. Telsiz Spektrumu

1. Free Mobile'ın 3G lisansı onaylandı

Fransa'daki en yüksek idari mahkeme olan Fransız Danıştay'ı 2,1 GHz bandında dördüncü 3G lisansı verilmesi sürecini yasal bulmuştur. Free Mobile'a lisansı Ocak 2010'da verilmiştir.

Temmuz 2009 sonunda Fransız Hükümeti, 2,1 GHz bandında dördüncü 3G lisansını vermek için ihale açmıştır. Tek başvuruyu Free Mobile yapmıştır. Bouygues Telecom ve SFR Free Mobile'ın lisans alma sürecinin illegal olduğunu iddia etmiştir. Bu işletmeciler:

- Free Mobile tarafından tek seferde ödenen lisans ücreti olan 20 yıllığına 240 milyon Avro'nun kendilerinin 2001-2002 yıllarında ödedikleri ile karşılaştırılınca düşük olduğu,
- 900 MHz bandında spektruma 3G yayılımı için hemen erişme hakkı kazanmasının kendileri bu hakka yıllar sonra kavuştukları için adaletsiz olduğunu iddia etmişlerdir.

Mahkeme bu iddialarla ilgili:

- Tek seferde ödenen ücretin daha düşük olmasının sebebinin tahsis edilen spektrumun daha kısıtlı olmasından kaynaklandığı ve bunun da teknik ve ticari olarak lisans sahibine dezavantaj oluşturduğunu,
- Bir işletmeciye diğer 3G işletmecilerinin sahip olduğu bir hak olan 900 MHz bandına giriş verilmemesinin giriş engeli oluşturacağını belirtmiştir.

Free Mobile lisans koşullarına göre, 2012 başında %27'lik kapsama alanına ulaştığında hizmet sunmaya başlayabilecektir. Free Mobile'ın, kendi şebekesi ile en az %25 ses kapsamı ve %20 veri kapsamı sağlaması şartı ile 2016 başına kadar mevcut tek bir 2G şebekesi üzerinden 2G/3G roaming yapma hakkı bulunmaktadır. Free Mobile herhangi bir 2G işletmecisi ile ticari müzakerelere başlayabilir. Free Mobile işletmecilerle sorun yaşadığında ARCEP'ten arabuluculuk yapmasını talep edebilir.

D. Diğer

1. ARCEP, şebeke tarafsızlığı ile ilgili öneriler yayınladı

ARCEP, 30 Eylül 2010'da internet ve şebeke tarafsızlığı ile ilgili on tane öneri yayınlamıştır. ARCEP'in amacı:

- İnternet üzerinden sağlanan içerik, hizmet ve uygulamalara bütün son kullanıcılar için şeffaf ve ayırım gözetmeyen bir erişim garantisi sağlamak,
- Elektronik haberleşme şebekelerinde asgari bir hizmet kalitesi seviyesi sağlamak ve
- Şebeke ve hizmetlerin uzun dönemde gelişimini sağlamaktır.

Öneriler hem sabit hem de mobil şebekeler için geçerli olmakla birlikte kullanılan şebeke veya teknolojiye göre farklılıklar gösterebilmektedir. Son iki öneri ARCEP'in yetkinlik kapsamının dışındadır. Fakat düzenleyici kurum bu ikisini, şebeke tarafsızlığı ile ilgili kamuoyundaki tartışmalara katkı amacıyla sunmuştur.

ARCEP'in şebeke tarafsızlığı ile ilgili on önerisi:

1. İnternet erişim sağlayıcılar son kullanıcılara şu hususlarda izin vermelidir:

- Herhangi bir çeşit içeriği göndermek ve almak,
- Herhangi bir çeşit hizmeti veya uygulamayı kullanmak,
- Şebekeye zarar vermediği sürece herhangi bir çeşit cihazı kullanmak ve bağlamak,

Bununla birlikte son kullanıcılara asgari bir hizmet kalitesi seviyesi sunmalıdır.

2. İnternet erişim sağlayıcılar trafik yönetimini şu amaçlar için kullanmamalıdır:

- Belirli hizmet, uygulama, içerik ve cihazlara erişim için farklılaştırma,
- Gönderenin veya alıcının adresine bağlı olma.

3. İlk iki öneriye istisna teşkil eden durumlar sadece ilgililik, orantılılık, verimlilik, şeffaflık ve ayırım gözetmeme ilkelerine bağlı kalınmak şartıyla uygulanabilir.

4. Şebeke işletmecileri hem hizmet sağlayıcılara hem de son kullanıcılara şu şartlarda yönetilmiş hizmetler sunabilirler:
  - Standart internet erişiminin hizmet kalitesini çok fazla değiştirmemek,
  - Sektördeki düzenlemelerle ve rekabet hukukuyla çelişmemek.
5. İnternet erişim sağlayıcılar son kullanıcılara şu hususlarda açık, kesin ve ilgili bilgiyi sağlamalıdır:
  - Erişebilecekleri hizmetler ve uygulamalar,
  - İnternet erişiminin kalitesi,
  - Hizmetle ilgili kısıtlar,
  - Uygulanan herhangi bir trafik yönetimi uygulaması.

Özelde ise;

- Veri iletim hizmetiyle ilgili şartlar sözleşmede ayrı bir şekilde yer almalıdır,
  - Eğer işletmeci kabul edilemeyecek bir şart sunuyorsa “İnternet” ifadesini kullanılmamalıdır,
  - Eğer hizmet adil kullanım politikasına göre sunuluyorsa veya zaman içinde kısıtlanma potansiyeli mevcutsa “sınırsız” ifadesi kullanılmamalıdır.
6. Tüketiciyi koruma ve internet erişim sağlayıcıları birlikleri 2011 yılı ilk çeyreğinden itibaren mevcut trafik yönetimi uygulamalarını belirlemeli ve tanımlamalı ve ARCEP’i bu uygulamalarla ilgili muhtemel reaksiyonlar konusunda bilgilendirmelidir.
  7. ARCEP, internet erişiminde hizmet kalitesi seviyesi ile ilgili göstergeler belirlemeli ve internet erişimi sağlayıcıları sonuçlarını duyurmaları konusunda yükümlü kılmalıdır.
  8. İnternet erişim sağlayıcılar hizmet veya uygulama sağlayıcılardan gelen bütün makul arabağlantı taleplerini karşılamalıdır.
  9. İnternet üzerinden hizmet sağlayıcılar hizmetlerine erişimle ilgili ayırım uygulayamazlar.
  10. ARCEP, cihazların uygulama katmanının (terminal cihazlarına yüklenebilen bazı uygulamalara kısıt getirme özelliği ve dolayısıyla bazı hizmet veya içeriği kısıtlama) giderek artan önemi sebebiyle R&TTE direktifinin güncellenmesini önermektedir.

2. Komisyon, Fransa'nın kamu hizmeti yayıncılığını finanse etmek için toplanan telekom vergilerini sonlandırmasını istedi

Avrupa Komisyonu, Fransa'nın kamu televizyonlarından reklamların kaldırılması sonucu ortaya çıkan açığı kapatmak üzere telekom işletmecilerinden toplanan %0,9'luk vergiyi kaldırması gerektiğini ve bunun AB telekomünikasyon düzenlemelerine uygun olmadığını belirtmiştir.

Komisyon'a göre, telekomünikasyon işletmecilerine uygulanan vergi, telekomünikasyon işletmecilerinden toplanan verginin sadece bazı spesifik idari ve düzenleme maliyetlerini (yetkilendirme veya düzenleme fonksiyonları ile ilgili maliyetler vs.) karşılamak üzere toplanabileceğini öngören Yetkilendirme Yönetmeliğinin 12'nci maddesine aykırıdır. Bu ücretlendirmeler nesnel, şeffaf ve adil olmalı ve bu konuda bir değişiklik yapılması durumunda ilgili tarafların görüşlerinin alınması gerekmektedir.

Fransa'nın kararı uygulamak için iki aylık bir süresi bulunmaktadır. Eğer yerine getirmezse, Komisyon konuyu Avrupa Birliği Adalet Divanına taşıyabilir.

Komisyon, Fransa'da uygulanan verginin hem devlet yardımı hem de telekomünikasyon düzenlemelerine uygunluğu açısından denetlemektedir. Komisyon Temmuz 2010'da verginin devlet yardımı kuralları ile uyumlu olduğuna karar vermiştir. Fakat telekomünikasyon kuralları açısından süreç devam etmektedir.

Vodafone'un IPTV Set Üstü Kutuları ile İlgili Planları Arkasındaki Güçlü Talebi Göstermektedir

Vodafone yeni yakınsak hizmet pazarlarına girmek için sayısal set üstü kutusu yazılım tedarikçisi Wyplay ile yaptığı bazı anlaşmaları duyurmuştur. Mobil şebeke işletmecisi olarak bilinen Vodafone, Avrupa'daki geniş abone kitlesini daha da arttırmak suretiyle artan gelirini sürdürmek istemektedir ve gelişmiş bir genişbant televizyon hizmeti

sunarak bu alanda faaliyet gösteren sabit hat ve genişbant işletmecileri ile rekabete hazırlanmaktadır.

Wyplay bağlı televizyon, medya merkezi tüketici elektronik cihazları, IPTV/DVB set üstü cihazları ve yüksek çözünürlüklü ev cihazları ile çalışabilen bir işletim sistemi geliştirmiştir. Wyplay tarafından üretilen set üstü cihazları işletim sistemi Vodafone tarafından sabit genişbant alanında önemli bir oyuncu haline geldiği ve genişbant müşterilerine Vodafone TV bağlantı hizmeti sunduğu İtalya'daki pazarında kullanılmaktadır. Vodafone set üstü cihazları için yaptığı anlaşmayı İspanya ve Fransa için genişletmiştir. Almanya için de planları bulunmaktadır.

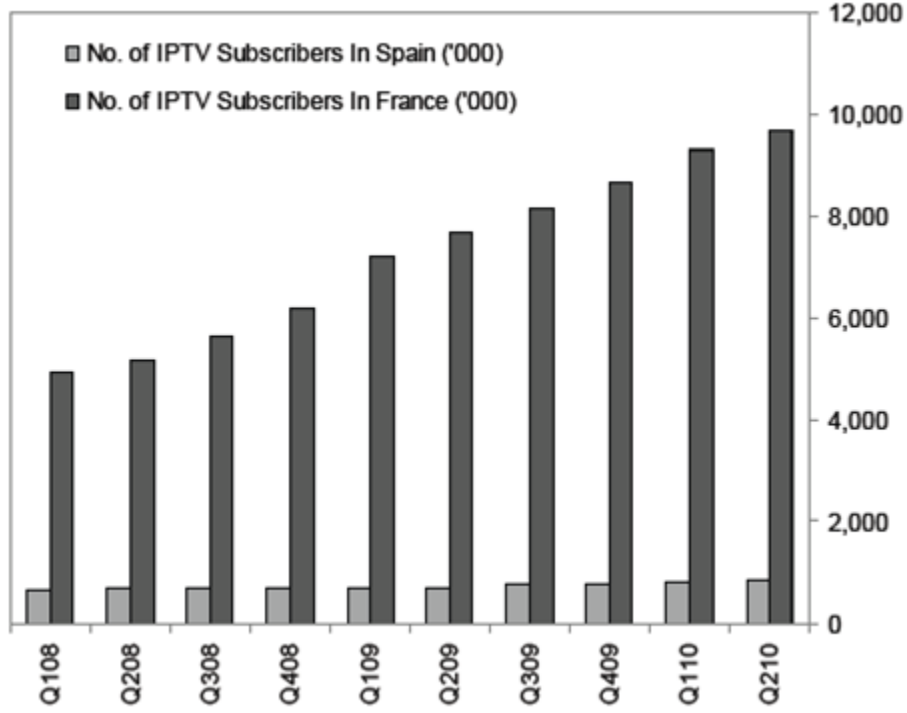
Fransa'da Vodafone 2010 Haziran itibariyle 4.682 milyon genişbant abonesine hizmet veren daha önceki Neuf Cegetel aracılığıyla mobil işletmeci SFR'nin yatırımcılarından.

Aralık 2007'de Vodafone Tele2'nin İspanya'daki ve İtalya'daki sabit genişbant işlerini satın almıştır. Bu işletmeciler Haziran 2010 itibariyle sırasıyla 670 bin ve 1,4 milyon aboneye hizmet vermektedir.

Vodafone tarafından kullanılan yeni set üstü kutular TV aracılığıyla internet hizmetlerine erişim de sağlamaktadır. Bunun içinde talebe bağlı ve gerçek zamanlı içerik ile yerel olarak kullanıcıların depolanan içeriklere erişilebilmektedir. Kutular PVR'ye hazır, USB cihazına kayıt yapmaya izin veren ve DNLA, Wi-Fi ve Ethernet bağlanabilirliği sağlayacak şekildedir. Aynı zamanda yüksek çözünürlük ve üç boyutlu özelliklerini de taşımaktadır.

Vodafone yakınsak multimedya hizmetleri ve IPTV için artan talepten faydalanmak istemektedir. ARCEP'e göre, yıllık %26,3 artışla yaklaşık 9,7 milyon xDSL abonesi Haziran 2010 itibariyle IPTV hizmetlerine erişebilmektedir.

Şekil 3 – İspanya ve Fransa'daki IPTV kullanım eğilimleri, Q108-Q210

Kaynak: ARCEP, CMT, BMI

İtalya İktisadi Kalkınma Bakanlığı Yeni Nesil Şebeke Yatırımlarıyla İlgili İşletmeci Planlarını Almaya Başladı

İtalya'da telekomünikasyon politikasından sorumlu İktisadi Kalkınma Bakanlığı işletmecilerin yeni nesil şebekelerde yatırım planlarını içeren ve 2010-2013 dönemini kapsayan bilgileri edinmeyi amaçlayan anketi göndererek, buradaki soruların cevaplandırılmasını istemiştir. Söz konusu çalışmayla yaklaşık on bin coğrafi bölgeyi içeren şebeke teknolojisi ve yapısı (FTTH/FTTB P2P vb.), kapsama alanları, genişbant

erişim hızları ve yatırım planlarıyla ilgili bilgi alınması hedeflenmektedir. Buradan elde edilen bilgiler 'Yeni Nesil Şebeke Yatırım Planı' oluşturulmasında kullanılacak ve AB Komisyonu tarafından hazırlanan hedeflere ulaşıp ulaşılmadığına ilişkin süreçte kullanılacaktır. AB komisyonunun planında 2013 yılında tüm Avrupa Birliği ülkelerinde temel genişbant erişiminin herkes tarafından ulaşılabilir olması ve 2020 yılında da bu temel erişim hızının her kullanıcı için 30 Mbps olması amaçlanmaktadır.

İtalya'da RCS&RDS Şirketi Diaspora'yı Hedefleyerek Gelirini Artırmayı Amaçlamaktadır

Romanya bazlı kablo TV operatörü RCS&RDS şirketi İtalya'da MVNO hizmetini başlatmış ve hedef kitle olarak bu ülkede yaşayan Romen nüfus belirlenmiştir. Söz konusu şirket Romanya'daki en küçük operatör konumunda olup, yine geçtiğimiz dönemde İspanya'da Digi Mobil adlı bir MVNO servisini faaliyete geçirmiştir. Anılan iki ülkede AB'de en fazla Romen nüfusa sahip olduğundan, RCS&RDS şirketinin bu pazar segmentlerini hedeflemesi, şirket gelirlerinin artırılması için öncelik taşımaktadır. İtalya'da yaklaşık 1 milyon Romen bulunmakta olup, bunların büyük bölümü İtalya'daki yüksek ücret yüzünden göç etmektedir.

Ülkeler arası telefon hizmeti veren MVNO sayısı AB boyutunda artma eğiliminde olup, Lycamobile ve Lebara gibi MVNO şirketleri çeşitli ülkelere yapılan aramalarda indirimler sunmaktadırlar. Diğer taraftan bazı MVNO'lar da bir ülkede yaşayan yabancı nüfusu hedef almaktadır. MVNO şirketlerinin düşük maliyetlerle çalışması bu tür hedeflemeyi olanaklı kılmakta ve bu yabancı nüfus da düşük tarifelerin yanı sıra kendi dilleriyle hizmet veren şirketleri tercih etmektedirler.

BMI analistleri Romanya bazlı şirketin MVNO hizmetlerine olan talebin hızla artacağını beklemektedir. Şirket İspanya'da olduğu gibi İtalya'da da aynı elverişli koşullarda hizmet vereceğini açıklamış ve ön ödemeli kartlar tüm yetkili bayilerden alınabilecek şekilde bir

düzenlemeye gidilmiştir. Aşağıdaki tabloda şirketin İspanya'da uyguladığı tarifeler gösterilmektedir. İtalya'da da benzer bir tarife yapısının olacağı öngörülmektedir.

Tablo.1- Digi mobil Espana Tarifeleri (Eurocent/dk)

Ülkeler	Sabit	Mobil
İspanya	8,26	14,16
Romanya	8,26	14,16
Diğer AB	8,26	23,6
Moldova	14,16	21,24
Rusya	8,26	14,16
Ukrayna	11,8	17,7
Bulgaristan	8,26	23,6
Polonya	8,26	23,6

Vodafone İtalya'nın Kırsal Kesiminde Mobil Genişbant Yatırımlarına Gitmeyi Planlıyor

Vodafone İtalya ülkenin kırsal kesimini kapsayan bölgelerde önümüzdeki üç-dört yıl içerisinde yaklaşık 1 milyar Euro'luk mobil genişbant yatırımına gitmeyi planlamaktadır. Bu bölgeler ülke nüfusunun yaklaşık %12'sini kapsamaktadır. Şirketin sunmayı planladığı teknoloji HSPA+ 3,5 G olup, en azından 2 Mbps hızla erişim sağlanması hedeflenmektedir.

İtalya 2009 sonunda %9,5'luk bir penetrasyon oranıyla Batı Avrupa'da son sıralarda yer almakta olup, bunun en önemli nedeni olarak kırsal ve kentsel bölgeler arasındaki sayısal uçurum gösterilmektedir.

Vodafone İtalya hâlihazırda yaklaşık 30 milyon mobil telefon ve 1,4 milyon sabit genişbant abonesine sahiptir. Hizmet kapsama oranlarının artırılması ise anılan işletmecinin öncelikli hedefleri arasında yer almaktadır. İşletmecinin mobil data hizmetleri gelirleri her bir çeyrek bazında %20'yi aşan oranlarda artmış ve özellikle 2010 yılı ikinci yarısında mobil internet kategorisinde %52 oranında bir artış yakalanmıştır. Diğer taraftan ses ve kısa mesaj hizmetlerinde elde edilen gelirlerde bir düşüş yaşanmıştır. Bunun temel sebebi olarak ise işletmecinin diğer operatörlerle olan fiyat bazlı rekabeti gösterilmektedir.

Öte yandan Vodafone İtalya, diğer ortak şirketlerle 2,5 milyar Avro tutarında bir fiber optik şebeke yatırımına gitmeyi hedeflemektedir. Söz konusu yatırım çalışmalarına başlanması planlanmakta olup, diğer önemli ortaklar arasında Fast web ve Wind şirketleri bulunmaktadır. Yerleşik işletmeci Telecom Italia ise bu ortak yatırım projesine katılmamıştır. Bu işletmecinin ortak projeye katılmayacak olması nedeniyle projenin ileri aşamalardaki gerçekleştirilme yüzdesinin düşmesinden endişe duyulmaktadır.

Engellilere Özel Sunulan Hizmet ve Cihazlar

İrlanda'da evrensel hizmet yükümlülüğüne ilişkin düzenlemeye göre, yükümlülüğün uygulaması ile ilgili bilgilerin yayımlanması gerekmektedir. Buna göre yayımlanan 2010 yılı ikinci çeyreği evrensel hizmet uygulama raporunda, evrensel hizmet kapsamında belirlenen performans hedeflerine ulaşıldığı görülmektedir. Bunun yanında evrensel hizmet kapsamında engellilere yönelik olarak sunulan hizmet ve cihazlar da bu raporda açıklanmaktadır. Buna göre, İrlanda'da engelli kullanıcılar için alınan özel önlemler aşağıda sıralanmaktadır:

İşitme engelli kullanıcılar için:

- Duyma yardım cihazı (inductive couplers)
- Yükselticili telefon cihazı
- Görsel işaretler

İşitme ve/veya konuşma engelli kullanıcılar için:

- Ulusal Röle Hizmeti (Minicom); Görüşmenin aradaki bir işletici vasıtasıyla gerçekleşmesini sağlamaktadır.
- Yerleşik işletmeci Eircom 'un ulusal işitme engelliler birliği ile ortak yürüttüğü program.

Hareketleri kısıtlı kullanıcılar için:

- Hızlı arama ve otomatik tekrar arama tuşları,
- Eller serbest görüşme olanağı.

Görme engelli kullanıcılar için:

- Ücretsiz sunulacak Braille alfabeli fatura hizmeti,
- Yükseltilmiş bir nokta ile işaretlenmiş (5) numarası etrafına yerleştirilmiş standart numaralı tuş takımları,
- Çok daha iri, zıt renkli tuşlar.

Engelinden dolayı telefon rehberini kullanamayan kullanıcılar için:

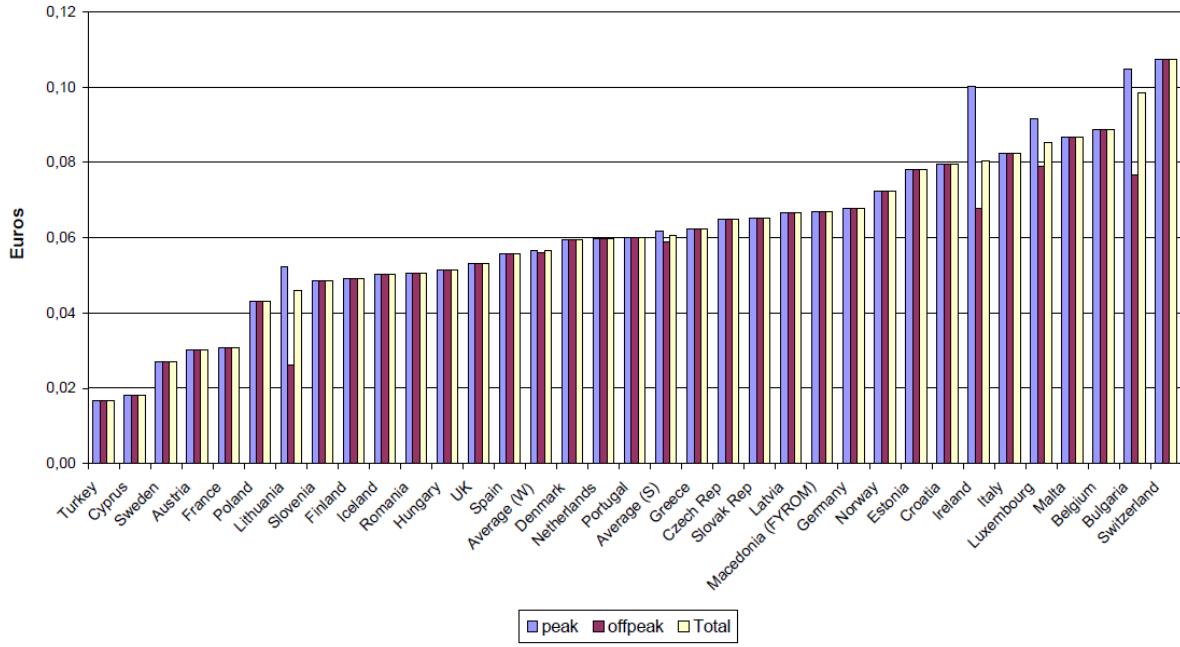
- Ücretsiz sunulacak özel rehberlik sorgulama hizmetleri.

Mobil Çağrı Sonlandırma Ücretlerinin Düşürülmesi

İrlanda'daki mobil işletmeciler "Vodafone", "O2", "Meteor" ve "Hutchison 3G Ireland" uyguladıkları mobil çağrı sonlandırma ücretlerini planlanan azalma eğiliminin daha da ötesinde düşüreceklerini açıklamışlardır. Bu düşüşün daha önce benimsenen en yüksek çağrı sonlandırma tarifesinin Avrupa ortalamasını geçmemesi prensibine uymak adına

yapıldığı ifade edilmektedir. Ayrıntıları daha sonra Comreg tarafından yayımlanacak söz konusu düşük ücretler, 31 Aralık 2010 tarihinden itibaren geçerli olacaktır. Bunun dışındaki ayarlamalar da Avrupa Birliği üye devletlerinde ortaya çıkacak yeni fiyatlar gözden geçirilerek altı aylık dönemler halinde yayımlanacaktır. Aşağıdaki grafikte görüldüğü gibi İrlanda'da uygulanan mobil çağrı sonlandırma ücretleri Avrupa ortalamasının oldukça üstünde bulunmaktadır.

Şekil: Ükelere Göre Ortalama Mobil Çağrı Tarifeleri

Kaynak: BEREC, 2010

FICORA 2010 Üçüncü Çeyrek Telekomünikasyon Piyasası: Hızlı Genişbant Aboneliği Artışta

2010 yılının ilk altı aylık periyodunda, hızlı genişbant aboneliği sayısında dikkate değer bir oranda artış gözlenmiştir. Görüntü olarak 2009 yılının sonu itibarı ile altı puan daha düşük olmasına karşın Haziran ayının sonunda, tüm genişbant abonelikleri arasında yaklaşık %52 orandaki aboneler 2 Mbps indirme hızına sahip olmuşlardır. Özellikle, sabit genişbant abonelerden 4-24 Mbps indirme hızına sahip olanların sayıları artmıştır.

Mobil genişbant abone sayısı, DSL teknolojisi uygulanan genişbant abone sayısına ulaşmıştır. Tüm genişbant aboneleri içerisinde DSL teknolojisi uygulananların oranı yaklaşık %43 ve mobil genişbant abone oranı da %43 mertebesindedir. Haziran sonu itibarı ile toplam genişbant abone sayısı 2,7 milyondur.

Daha Yaşlı Guruplar Gençlerin Davranışlarını Kopyalıyorlar

Finlandiya'da daha genç yaş gurupları, video klipleri ve televizyon programlarını izleme, müzik dinleme ve iletişim için internet kullanma konusunda çok daha şanslıdır. Örnek vermek gerekirse, 50 yaş üzeri guruplardan beş kişide bir kişi online müzik dinlerken, 30 yaşın altındaki yaş gurubunda yarısından biraz daha az bir kısmı online müzik dinlemektedir. Daha yaşlı guruplar, bilgi araştırma ve elektronik servislerin kullanımı gibi daha geleneksel kullanımlarda ise genç gurupların gerisinde kalmamaktadırlar. Evlerinde internet bağlantısı olanların en az %90'ı yaş sınırlamasına bakmaksızın bunu kullanmakta ve %75'lik kısmı ise günlük olarak kullanmaktadır.

A. Genişbant Stratejileri

1. Bölgesel genişbant sübvansiyonu için uygun bölgelere ilişkin konsültasyon

Özerk Valencia bölgesi hükümeti, bölgesel “genişbant eylem planı”nın kapsamına alınacak bölgeler için işletmeciler ve kamu kurumlarından görüş almaktadır.

Hali hazırda eylem planı çok büyük ölçüde tanımlanamamış olmakla birlikte, bölgesel hükümet:

- “Beyaz bölgeler”de (geleneksel genişbant şebekelerinin kurulmamış olduğu ya da 3 yıl içinde özel sektör tarafından böyle bir altyapının kurulmasının planlanmadığı bölgeler) asgari 3-6 Mbps indirme hızına sahip geleneksel genişbant şebeke,
- “Beyaz yeni nesil erişim bölgeleri”nde (geleneksel şebeke ya da yeni nesil erişim şebekesi bulunmayan ve 3 yıl içerisinde bu tür bir şebekenin özel sektör tarafından kurulmasının planlanmadığı bölgeler) asgari 50 Mbps indirme hızına sahip yeni nesil erişim şebekeleri (hem “eve kadar fiber” hem de “hibrid fiber-koaksiyel”)

kurulumunun söz konusu olması halinde devlet yardımı yapmayı planladıklarını belirtmektedir.

B. Sabit Toptan

1. CMT, fiyat sıkıştırmasını değerlendirme yöntemini güncellemiştir

İspanya düzenleyici kurumu CMT, Telefonica'nın perakende ve toptan genişbant erişim hizmetlerine ilişkin olarak kullandığı fiyat sıkıştırması değerlendirme yöntemini güncellemiştir. Bu kapsamda, Telefonica'nın aylık promosyon fiyatının (indirimli perakende genişbant fiyatı) CMT'nin hesapladığı ortalama toptan erişim fiyatının altında olamayacağına karar verilmiştir. Bu karardan önce Telefonica, toplam promosyon miktarını, 27 ay olarak belirlenen müşteri ortalama abonelik süresine dağıtabilmekteydi.

C. Mobil Toptan

1. SMS arabağlantı ücretleri

CMT, bazı mobil işletmecilerin (Movistar, Orange, Vodafone, Xfera ve Euskaltel (MVNO)), Haziran 2010'da CMT tarafından alınan ve Alterna tarafından sağlanan özel (premium) SMS hizmetinin sözleşmeye bağlı olarak perakende gelir paylaşımı esasında mobil işletmeciler tarafından sunulmasını engelleyen kararın geçici olarak askıya alınması talebini reddetmiştir.

CMT'nin söz konusu talebi reddetmesinin temelinde mobil işletmecilerin, CMT'nin Haziran 2010 kararı nedeniyle telafisi mümkün olmayan zararlara uğradıklarını ispat edememeleri yatmaktadır.

D. Kamu Yayıncılığı

1. Kamu yayıncılığının telekom vergisi ile finansmanı

Avrupa Komisyonu, İspanya'nın telekomünikasyon işletmecilerine ciroları üzerinden uyguladığı ve kamu yayıncılığında reklam yayınlanmasının kaldırılmasını telafi etmeye yönelik %0,9 oranındaki verginin kaldırması gerektiğini, söz konusu uygulamanın AB telekomünikasyon kuralları ile uyumlu olmadığını belirtmiştir.

İspanya, Avrupa Komisyonunun kararını uygulamak için iki aylık bir süreye sahiptir. İspanya'nın karara uymaması durumunda, Komisyon konuyu Avrupa Adalet Mahkemesine taşıyabilecektir. Komisyon benzer bir verginin kaldırılması için Fransa'yı da uyarmıştır.

E. Veri Hizmetlerinin Artan Önemi

İspanya düzenleyici kurumu CMT, mobil hizmetlerin ülke çapındaki maliyetinin 2010 yılı ikinci çeyreğinde bir önceki yılın aynı dönemine göre %7,4 azalarak 0,1504 Avro olarak gerçekleştiğini duyurmuştur. CMT'ye göre bu düşüş piyasadaki rekabetin gücünü yansıtmaktadır. Bununla birlikte, danışmanlık firması BMI, bu durumun ülkenin genel

ekonomik sorunlarının bir yansıması olduğunu ve işletmeciler için başlı başına iyi bir gösterge olmadığını ifade etmektedir.

İspanya ekonomisi 2008 ve 2009 yıllarında önemli oranda küçülmüş ve bu küçülme telekom piyasalarının büyüme oranları üzerinde çok büyük etki yaratmıştır. Bunlar yaşanırken, İspanya (mobil) piyasası oldukça büyük bir yaygınlığa sahip bulunmaktaydı ve bir düzeltme hareketinin olması beklenmeyen bir durum değildi. Beklenen düzeltme hareketi 2009 yılı sonunda ve 2010 yılı ilk çeyreğinde kendini göstermiş ve bu dönemde mobil hizmetler piyasası 303 bin abone kaybı yaşamıştır. Bununla beraber, bu düşüş gerçekleşmeden önce abone sayısı, ARPU'da azalma ile birlikte, önemli oranda artış göstermiştir. Piyasa lideri Movistar'ın gelirleri 2009 yılında düşerken, ARPU'sundaki düşüş hızlanmıştır. Vodafone ve Orange için de benzer sonuçlar ortaya çıkmıştır.

Öte yandan, veri hizmetlerinin alınabildiği cihaz sayısı ve e-posta ve internet hizmetlerine artarak devam eden abone ilgisi, işletmecilerin imdadına yetişmektedir. Bu durum, işletmecilerin gelecek dönemlerde gelir elde edebileceği bir unsur yaratmaktadır ve abone başına kazandıkları ortalama gelirin belirli bir bölümünü artan bir oranda veri hizmetlerinin oluşturacağını göstermektedir.

YUNANİSTAN

OTE Yüksek Hız FTTx / VDSL Hizmetini Başlatıyor

Yunanistan'ın telekom hizmetleri eski tekel şirketi OTE tarafından; Alexandroupoli (Dedeagaç), Komotini (Gümölcine), Xanthi (İskeçe), Serres yerleşimlerinde ve Atina'nın Zografou bölgesinden başlamak üzere, 50 Mbps/5 Mbps ve 30 Mbps/2,5 Mbps yükleme ve indirme hızları sağlayacak fiber/VDSL2 doğrudan erişim geniş bant hizmetlerinin başlayacağı açıklanmıştır. Şirketin açıklamasına göre, ilk aşamada 125.000'den fazla

konuta yeni erişim hızlarını sunacak şekilde VDSL2 (Very High Speed Digital Subscriber Line 2-Çok Yüksek Hızlı Sayısal Abone Hattı 2) temelli yaklaşık 1.000 civarında sokak dolabı ile optik fiber ağa bağlantı yapılarak (Fiber To The Curb-FTTC) yeni nesil erişim (Next Generation Access-NGA) optik ağ giderek daha fazla alanı kapsayacak şekilde genişletilecektir. Ayrıca, iş ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla eve kadar fiber bağlantı (Fiber To The Building-FTTB) ve yerleşke içi fiber bağlantı (Fiber-To-The-Premises-FTTP) şeklinde isteğe ve imkânlarla bağlı hizmetlerin uygulanacağı belirtilmiştir. Halen OTE'nin ülke çapında 35.000 km'den fazla optik ağı mevcut olup, bu hatların düğüm noktaları 10 Gbps kapasite ile birbirine bağlı bulunmaktadır.

PORTEKİZ

Düzenleyici Otorite ANACOM, Yetkilendirmelere Devam Ediyor

Skynet şirketine sanal arama kartı hizmetleri sunumu için yetkilendirme yapılmıştır. Skynet - Comercio de Telemóveis, Lda şirketi, 15 Ekim 2010 tarihli karar ile 5/2004 sayılı ve 10 Şubat 2004 tarihli Elektronik Haberleşme Kanununa uygun olarak sanal arama kartı hizmeti vermek üzere yetkilendirilmiştir.

Aynı tarihli karar ile Manuel Soares & Pereira, Lda şirketi de 5/2004 sayılı ve 10 Şubat 2004 tarihli Elektronik Haberleşme Kanununa uygun olarak sanal arama kartı hizmetleri, ankesörlü telefon hizmeti vermek üzere yetkilendirilmiştir.

ANACOM Kiralık Hat Piyasaları ile İlgili Nihai Kararını Onayladı

Avrupa Komisyonununun 2002/21/EC sayılı Direktifinin 7'inci maddesi göz önünde bulundurularak 28 Eylül 2010 tarihli kararı ile ANACOM, ürün pazarları ve coğrafi pazar tanımı, etkin piyasa gücü (SMP) değerlendirmesi ve kiralık hatlara perakende pazarda

ve toptan pazarda uygulanacak düzenleyici yükümlülükleri içeren nihai kararını onaylamıştır.

AVUSTURYA

Kurulum Yükümlülükleri 4G Tekliflerinin Düşük Olmasına Neden Oldu

Avusturya'nın elektronik haberleşme sektörünü düzenleyen kurumu olan Telekom Kontrol Komisyonu (TKK) tarafından 20 Eylül 2010 tarihinde neticelenen 2,6 GHz frekans ihalesinin toplam tekliflerinin 39,5 milyon Avro (52,8 milyon ABD Doları) olarak gerçekleştiği bildirilmiştir. Mevcut dört mobil işletmeci de ihale için teklif vermiştir. Ancak teklifler 4G hizmetleri için bu spektrumun kullanımında getirilen yükümlülükleri içermesi nedeniyle gizli tutulmuştur. İşletmeciler tarafından LTE temelli şebekelerin çok yakında ve beklenenden daha fazla alanda kurulması gerekmektedir. İşletmecilerin bu gereklilikleri karşılamak için altyapı paylaşımına ve ortak şebeke kurulumuna gideceği düşünülmektedir.

2,6 GHz spektrum ihalesinin neticesinde yerleşik işletmecinin mobil işletmecisi **Mobilkom Avusturya** ile rakibi **Hutchison 3G Avusturya** 2x20MHz ve 25MHz frekans bloklarını, **T-Mobile** 2x20MHz frekans bloğunu ve **Orange Avusturya** ise 2x10MHz frekans bloğunu satın almıştır.

Avusturya'da mobil genişbant hizmetlerine olan talep gittikçe artmaktadır. Avusturya Telekomünikasyon ve Yayıncılık Düzenleme Otoritesi RTR, 3G abonelerinin son iki yılda iki kat arttığını ifade etmiştir. 2007 yılı ilk çeyreğinde 2 milyon 3G abonesi varken, bu sayı 2010 yılının ilk çeyreğinde 4,9 milyona yaklaşmıştır.

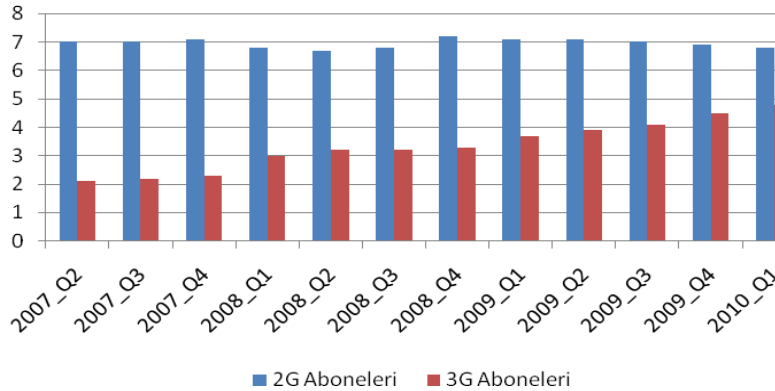

2,6 GHz spektrumu temel olarak tüm ülke çapında 4G teknolojisinin LTE standardı kurularak yüksek hız mobil genişbant internet hizmetlerinin sunulmasında kullanılacaktır. TKK, bu sistemin ilk kurulacak olan yerlerinin nüfus yoğunluğunun fazla olduğu bölgelerin olacağını düşünmekteyken, Mobilkom Avusturya bu yılın son çeyreğinde sistemin kurulumuna başlamayı planlamaktadır.

İhale şartnamesine göre, işletmecilerin her biri 2013 yılının sonuna kadar 1Mb/s indirme ve 256kb/s yükleme hızlarına olanak tanıyan bir kapasite ile nüfusun %25'ini kapsama altına almak zorundadır. Bu yükümlülükler LTE'nin şehirlerde hızlı yayılımını sağlayacaktır.

Bununla birlikte, işletmecilerin çok yakın bir zamanda maliyetleri daha aşağılara çekmek için kule ve baz istasyonları gibi mevcut ve kurulacak olan şebeke elemanlarını paylaşacakları tahmin edilmektedir. Tabii ki bu durum altyapı sağlayıcı firmalar için iyi bir haber değildir. Bu nedenle ilgili şirketler pazarda daha az miktardaki ekipmanı sağlamak için rekabet edecektir. Ayrıca kırsal alanda ikamet etmekte olan kullanıcılar için de bu durum çok sevindirici değildir. Çünkü işletmeciler daha fazla gelir getirecek nüfus yoğun bölgelere yatırım yapacaktır.

Şekil: Avusturya 2G ve 3G Abone Sayıları (milyon kişi)

Kaynak: RTR

Mobil Telefonla Sağlığını İzle

IMEC ve Holst Centre, TASS software professionals ile birlikte; Android mobile telefonda EKG (Elektrokardiyografi) görüntülerine imkân veren bir mobil kalp izleme sistemi geliştirmiştir. Bu yenilik; bir kablosuz EKG-sensör sisteminden bir Android mobil telefona sinyaller gönderen düşük güçlü bir arayüzdür.

Bu arayüzle, IMEC, Hols Centre ve TASS; kalp performansı (EKG), beyin aktivitesi (EEG), kas aktivitesi (EMG) gibi çeşitli sağlık parametrelerinin güvenilir olarak ayaktan uzun süreli izlenmesini sağlayan bir mobil telefona bağlanan tam bir vücut alan ağını (Body Area Network-BAN), ilk olarak tanıtmıştır. Bu sistem, San Diego (ABD, 05-07 Ekim)'de Kablosuz sağlık Konferansında gösterilmiştir.

Artan bakım ihtiyacı ve sağlık hizmetleri maliyetlerinin yükselmesi ile birlikte yaşanan nüfus, toplumsal bir sorun haline gelmiştir. Mobil sağlık, daha rahat, daha etkili ve daha etkin-maliyet sağlık hizmetleri sunarak bu sorunun çözümünde önemli bir rol oynayacaktır. Vücut alan ağları (BAN), mHealth (mobile health-mobil sağlık)'in önemli bir bileşenidir. BAN'lar, ultra düşük güçlü minyatürize edilmiş algılayıcı ağlardır. Kablosuz algılayıcı düğümleri, fiziksel ve önemli parametreleri izlemektedir. Kullanıcıya hareketlilik ve rahatlık sağlarken, uzun süreli izleme olanağı sunmaktadır. Örneğin, artık hastanede kalmaya zorunda bırakılmayan hastalar evden takip edilebilmektedir.

Arayüz, Google işletim sistemindeki (SMS, e-posta ve internet üzerinden veri iletimi, kullanıcı yerini belirlemek için GPS) tüm mevcut özelliklerin birleşimine olanak sağlayan Android mobil telefon üstündeki Güvenli Dijital Giriş-Çıkış (Secure Digital Input Output-SDIO) standartına dayanmaktadır.

Bundan başka, mobil telefonların yazılımı, düşük güçlü haberleşme protokolleri ve düşük güçlü telsizler ile çalışacak şekilde genişletilmiştir. Arayüz Linux işletim sistemine dayandırıldığından dolayı, sistem, linux tabanlı cihazlarda, PDA veya dizüstü bilgisayarlarda kolayca taşınabilmektedir. Sistem, SMS mesajları ve e-postaya dayalı uyarıları otomatik olarak gönderilmesine izin vermektedir.

Düşük güçlü bir arayüz yoluyla bir Android mobil telefona gönderilen EKG sinyaller

Kaynak: IMEC

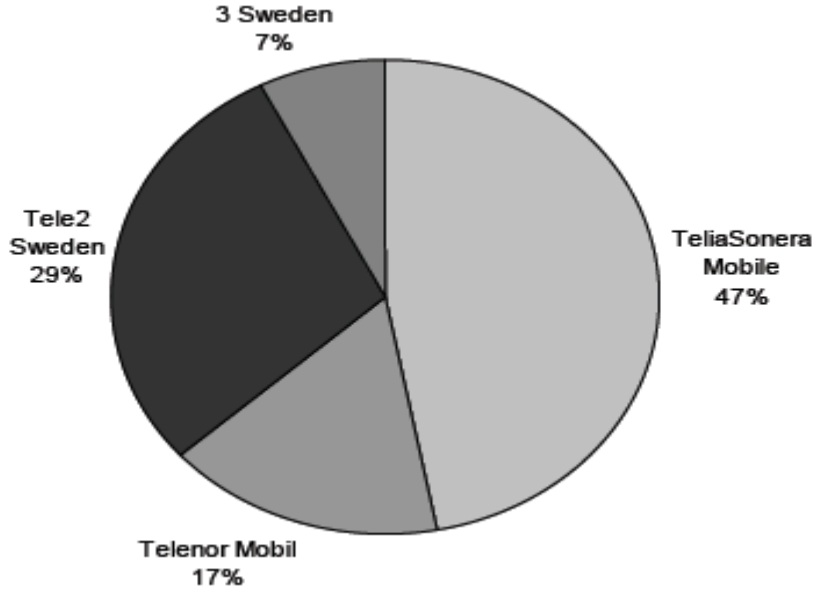
İSVEÇ

Cihaz Çeşitliliğinin Sınırlı Olması LTE'nin Yükselmesini Yavaşlatmaktadır

LTE teknolojisi, yüksek-hızlı veri hizmetleri için artan talebi karşılamada temel çözüm olduğu için müşteri çekmeye çalışmaktadır. İskandinavyalı işletmeci TeliaSonera, LTE hizmetini ticari olarak başlatacak dünyanın ilk işletmecisi ünvanına sahip olmaktadır. Farklı pazarlardaki birçok işletmeci, teknolojiyi bir an evvel başlatmak amacıyla halen teknolojiyi denemektedir. Yeni eğilim pazarın güçlü bir şekilde büyüyeceğini

göstermesine rağmen, LTE-uyumlu cihazlara erişilebilirliğin kısıtlı olması, abone artışını yavaşlatma beklentisini doğurmaktadır.

İsveç'te LTE Girişiminde Bulunan En Büyük Üç Şebeke
İşletmecilerin Pazar Payı, 2009'un İkinci Çeyreği

Kaynak: BMI

Mayıs 2010'da Alman spektrum açık artırmasının tamamlanması ve 800 MHz bandında frekansların genel tahsisinin yapılması, Almanya'da LTE şebekesinin yayılmasını teşvik edeceği beklentisini doğurmaktadır. Bu arada, AB'nin 800 MHz bandının 4G için ayrılması teklifi, LTE'nin tüm AB'de yayılması sonucunda telekomünikasyon şirketlerine daha fazla frekansın tahsis edileceğini göstermektedir. 2012'nin sonunda tamamlanması beklenen analog yayından sayısal karasal televizyon yayınına geçişte, 800 MHz frekans bandı bütün AB ülkelerinde serbest bırakılacaktır.

Mobil şebekeler üzerinden daha yüksek hızda, aşırı veri transferine izin veren bant genişliği beklenirken, LTE uyumlu cihazların aralığının dar olması, hizmetin kısıtlı abone

artışının önemli bir faktörü olabilir. Analistler, Mayıs 2010'da tam 1000 LTE abone sayısını satışa sunan TeliaSonera'nın LTE hizmetine verilen düş kırıcı cevabı tahmin etmişlerdir. İşletmeci, hizmetteki yükselmenin beklenenden daha az olduğunu ne doğrulamış ne de yalanlamıştır. Bununla beraber, TeliaSonera'da Mobil Hizmetler Başkan Yardımcısı Lars Klasson, müşterilerden alınan yumuşak tepkinin başlıca nedeninin, LTE-uyumlu telefon cihazlarının eksikliğini olduğunu ima etmiştir.

BMI, teknolojinin yayılmasına bakarak, özellikle büyüme beklentisi ile cihazların eksikliğini neden olduğu kısıtlamaları durdurmak için diğer şebeke işletmecilerinin daha fazla fikir üretilebileceğini düşünmektedir. Konu hizmet, şu anda yoğun veri kullanıcılarını sınırlayan telsiz modemlere dayanmaktadır. Cihaz üreticileri, LTE-uyumlu telefon cihazları ve diğer gereçleri üretmeyi planlamalarına rağmen bu yakın gelecekte beklenmemektedir. Ticari miktarda LTE telefon cihazları ve gereçleri üretmeden önce, 3G-tabanlı cihazlar için artan talebi karşılamak ve büyük pazarlarda LTE şebekelerini yaymak için büyük işletmecileri beklemek daha olası görünmektedir.